

***Arisarum vulgare* Targ.-Tozz.
subsp. *simorrhinum* (Durieu)**

Família: ARÀCIES

Cugot, frare cugot, apagallums, gresolet

Aspecte general

Autor: Albert Mallof

Morfologia identificativa

Planta herbàcia perenne i bulbosa, de 15-30 cm d'alçària, les fulles surten d'una mena de tija bulbosa, presenten un pecíol llarg i prim tacat de color purpuri. El limbe és ovat, cordiforme o hastat. Les flors es reuneixen en una inflorescència totalment envoltada per una bràctea grossa coneguda amb el nom d'*espata*, i que presenta bandes alternades verdoses i purpúries a la part basal. En aquesta subspècie la part superior de l'espata és recta amb l'àpex arrodonit, de color rogenc, amb l'apèndix de l'espàdix molt engruixit i globós. El peduncle que sosté la inflorescència és molt més curt que els pecíols de les fulles.

Fenologia

Floreix a l'hivern sobretot de novembre a gener. Els fruits maduren, les inflorescències s'assequen i passa l'època desfavorable en forma de rizoma enterrat.

Requeriments d'hàbitat

En vorades de bosc i marges de rieres, en alzinars (45.3121*) i freixenedes de *Fraxinus angustifolia* (44.637*).

Detall de l'espata i del curt peduncle que la sosté / Autor: Joan Font

Distribució a Catalunya

En vermell la localitat on hi ha *Arisarum vulgare* subsp. *simorrhinum* (encerclada), en blau altres localitats on hi ha cites d'*Arisarum vulgare* però no s'ha determinat la subsp.

Distribució a les Gavarres

Cites i localitats a les Gavarres

En el conjunt de l'espai es coneix únicament en una localitat, si bé hi podria ser en altres on s'ha localitzat l'espècie però no s'ha pogut determinar la subsp. En tot cas es distribueix al sector marítim, havent-se trobat una localitat en l'àmbit de la riera de Camós a les proximitats de la Font del Mas Blanquet.

Comportament fitocenològic

La localitat que es coneix es troba en un fons de vall en l'àmbit d'una antiga feixa, al límit del bosc on hi ha un clap d'alzines, i freixes. Al sotabosc hi apareixen diferents espècies com *Ranunculus ficaria* subsp. *ficaria*, *Bryonia cretica*, *Melica uniflora*, *Carex sylvatica*, *Lapsana communis*, *Tamus communis*...

Interès de l'espècie

Espècie raríssima tant al massís com a Catalunya, que ha estat considerada per a formar part del Catàleg de Flora amenaçada autòctona de Catalunya, actualment en estat de redacció. Aquesta espècie fou considerada pel decret 328/1992, com a protegida en altres espais naturals on es tenia coneixement de la seva existència. A les Gavarres no gaudeix de cap tipus de protecció.

Vulnerabilitat i factors d'amenaça

Per a la població que coneixem el principal perill el constituïrien les estassades amb maquinària pesada que poguessin tenir conseqüències negatives per als bulbs. No es té coneixement del fet que l'espècie sigui depredada pel porc senglar, però el gran increment d'efectius que ha experimentat en els darrers anys, podria suposar el major factor d'amenaça en cas que aprofitessin els bulbs com a un recurs alimentari. De fet amb altres geòfits s'ha vist que en èpoques de falta d'altres recursos experimenten una important pressió.

Propostes de Gestió

Seria necessari un major esforç de prospecció per a determinar la subsp. en les nombroses localitats on es té coneixement de l'existència d'aquesta espècie. Les propostes de gestió caldria centrar-les en el manteniment de l'hàbitat i evitar cap tipus de pertorbació que comportés danys als bulbs de la planta, ja que aquest és l'òrgan que permet per una banda la reproducció vegetativa i per altra el manteniment durant l'estació desfavorable.